

Грабар Наталя Григорівна

*доцент кафедри культурних універсалій,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені П. Василенка,
Україна, м. Харків
e-mail: grabar-ng@ukr.net*

МУЛЬТИСЕНСОРНИЙ ПІДХІД У БІБЛІОТЕЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглядається застосування у бібліотечній діяльності мультисенсорного підходу. Наводяться приклади організації спілкування зі студентами бібліотеки закладу вищої освіти на основі мультисенсорного підходу.

Ключові слова: бібліотеки, мультисенсорний підхід, спілкування, студенти.

Одна з унікальних функцій бібліотеки пов'язана з безпосереднім спілкуванням бібліотекаря і читача. Нині вона стає особливо актуальною, тому що зростає значення діалогічності бібліотечного обслуговування, з'являються нові проблеми, вирішення яких можливе лише через пошук нових комунікативних методик і практик.

Як вважають фахівці, розбалансування взаємозв'язків у групі «бібліотекар-читач» (йдеться про психологічні пастки спілкування або деструктивний міжособистісний конфлікт) неминуче призводить до зниження якості бібліотечних послуг, ефективності їх надання, зростання особистої незадоволеності в кожного з учасників взаємодії, дискредитує соціальний імідж бібліотеки [1].

Звісно, вказане спонукає до пошуку заходів або їх комплексу, вжиття яких дасть змогу глибше осмислити роль емоцій в бібліотечному спілкуванні. Виходячи з цього необхідно підвищити якість та позитивізм у бібліотечному обслуговуванні, звернувши особливу увагу на емпатичний спосіб спілкування. Емпатія означає вміння делікатно, без оцінок і засудження входити в особистий світ іншої людини, вміння «співпереживати», вловити те, що інший ледь усвідомлює, це підвищена чутливість до мінливих переживань іншого, яка повинна супроводжуватися

відповідальністю і базуватися на власних душевних силах. Нині бібліотекарі використовують сучасні методи співпраці з читачами/користувачами, застосовуючи ІКТ. У цьому значенні актуальним є мультисенсорний підхід.

Мультисенсорний підхід – ефективний метод навчання, особливо іноземної мови, у всьому світі. Поняття «мультисенсорний» означає: «мульти» (від лат. *multum* – багато і «сенсорний» від лат. *sensus* – сприйняття, почуття, відчуття). Теорія множинних обдарувань (*the theory of multiple intelligences*) запропонована Ховардом Гарднером при спробі проаналізувати і пояснити поняття «інтелект». На думку науковця, традиційне вимірювання IQ не є повним, об'єктивним і точним, оскільки в традиційних тестах вимірювання IQ охоплюються не всі сфери людської діяльності [2]. Відповідно до цієї теорії, люди мають неоднакові типи сприйняття, мислення і пам'яті, які значною мірою володіють певним набором здібностей, з огляду на це кожному притаманний власний набір, як от: візуально-просторові, музично-ритмічні, логіко-математичні, кінестетичні, натуралістичні, лінгвістичні тощо.

У бібліотечній діяльності предметом спілкування переважно є книга. Бібліотекар як посередник між читачем і книгою сприяє гармонійному розвитку особистості, завдяки особистісно-орієнтованому підходу. Використовуючи мультисенсорний підхід, бібліотекар закладу вищої освіти може залучати студентів до спілкування, створювати мовне середовище під час проведення бібліотечного заходу.

Суттєва відмінність мультисенсорного підходу полягає в тому, що діяльність і роз'яснювання дій при виконанні певного завдання відбувається одночасно. Сам продукт діяльності (виріб, проект), думки студентів і їх мовлення повинні поєднуватися. Наприклад, бібліотечні фахівці ХНТУСГ імені Петра Василенка такий підхід використовували на таких годинах освіченості, як «Збери великодній кошик», де студенти 1-го курсу, групуючись в команди, добирають обрядові речі під час презентації бібліотекаря. Цікавою була зустріч із майстринею по виготовленню картин із

сипучих матеріалів А. Павленко. Студенти, слухаючи розповідь митця, самі добирали заздалегідь заготовлений матеріал на майбутню картину, вели між собою дискусію, яка сировина краща та як доцільніше її використати. Запам'ятався майстер-клас по виготовленню ляльки-мотанки, де навіть юнаки охоче виконували завдання бібліотекаря, обраючи близький їм образ ляльки-мотанки. Таких заходів для першокурсників бібліотекарі намагаються підготувати якомога більше, адже вони приносять обопільне задоволення. Справляючись із завданням, студенти навчалися робити певну річ, предмет, запам'ятовували, слухали пізнавальний матеріал, збагачували мовленнєвий запас, набували навичок командної роботи.

Безперечно, застосування мультисенсорного підходу - це творчий процес. З огляду на це, зробити зі звичайних бібліотечних заходів (книжковий огляд, тематичний часопис, творча зустріч) майже «виставу» нелегке, але креативне завдання, з яким має впоратися фахівець, адже це сприяє розвитку індивідуальних особливостей студентів, внутрішньої мотивації до читання книг за заданою тематикою, а також мовному розвитку тощо. Проте головним усе-таки є набуття навичок командної роботи.

Однак варто при цьому пам'ятати, що читання звичайної книги – це мультисенсорний досвід, що включає в себе дотики, запахи, зорові образи і звуки. На думку С. О. Лазаревої, електронні книги дають нам тільки дотики і зорові образи, але вони завжди однакові, яку книгу ми не читали б; вони можуть видавати деякі звуки, але це не схоже на реальну книгу [3]. І зрозуміло, у них немає запаху. Тому перспективним для бібліотечних фахівців повинно стати впровадження цікавих проектних рішень, щоб зробити досвід читання електронної книги таким же багатим, як і читання звичайних книг.

Список використаних джерел

1. Соколова Т. В. Библиотекарь и читатель: психологические ловушки общения [Электронный ресурс] / Т. В. Соколова // Современный

читатель и библиотеках: выбор коммуникативных практик : всерос. науч.-
практ. конф., 15–16 нояб. 2012 г. – СПб., 2012. – Режим доступа:
<http://nlr.ru/tus/20121115/doclad/sokolova.pdf> (дата обращения: 01.06.2018).
– Загл. с экрана.

2. Gardner H. Multiple intelligences go to school / H. Gardner, T. Hatch // Educational researcher. – 1989. – Vol. 18. – № 8. – P. 6.

3. Лазарева С. А. Мультисенсорный подход при обучении различным
видам деятельности [Электронный ресурс] / С. А. Лазарева // Педагог. – 2016.
– Режим доступа: <https://zhurnalpedagog.ru/servisy/publik/publ?id=191> (дата
обращения 01.06.2018). – Загл. с экрана.

Грабар Наталья Григорьевна

МУЛЬТИСЕНСОРНЫЙ ПОДХОД В БИБЛИОТЕЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

*В статье рассматривается использование в библиотечной деятельности
мультисенсорного подхода. Приводятся примеры организации общения со студентами
библиотеки заведения высшего образования на основе мультисенсорного подхода.*

Ключевые слова: библиотеки, мультисенсорный подход, общение, студенты.

Hrabar Natalia Hryhorivna

MULTISENSORY APPROACH IN LIBRARY ACTIVITIES

*The article deals with the application of the multisensory approach in library activities.
Examples of organization of communication with students of the library of an educational
institution of higher education on the basis of a multisensory approach are given.*

Keywords: libraries, multisensory approach, communication, students.